

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 694/2014-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť P. V., zastúpeného advokátkou JUDr. Juliannou Weiszovou, Advokátska kancelária, Jantárová 16, Dunajská Streda, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 1 T 117/2008 z 27. januára 2009 a rozsudkom sp. zn. 1 T 117/2008 z 25. februára 2010, rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 To 15/2010 z 11. mája 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 33/2014 z 30. mája 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2014 doručená sťažnosť P. V. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Juliannou Weiszovou, Advokátska kancelária, Jantárová 16, Dunajská Streda, vo veci

namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 117/2008 z 27. januára 2009 a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 117/2008 z 25. februára 2010, rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 15/2010 z 11. mája 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 33/2014 z 30. mája 2014.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol, že bol rozsudkom okresného súdu uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov nepodmienečne.

Proti výroku o vine a proti výroku o treste podal odvolanie. V dôvodoch uviedol najmä to, že rozsudok považuje za nespravodlivý. V prerokúvanej veci boli podľa neho opakovane porušené jeho práva ako obžalovaného, v konaní neboli dodržané základné zásady trestného konania.

Krajský súd napadnutý rozsudok č. k. 2 To/15/2010-579 podľa § 321 ods. 1 písm. b) a d) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil vo výroku o treste a vo výroku o ochrannom opatrení a rozhodol tak, že podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím na poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j) a n) Trestného zákona, nezistiac príťažujúcu okolnosť, s použitím § 38 ods. 2 a 3 Trestného zákona mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tdo 33/2014 z 30. mája 2014 bez preskúmania veci podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol, že *«okresný súd na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby 27.1.2009, 1T/117/2008 nerešpektoval ustanovenia Trestného poriadku o priebehu verejného zasadnutia, keďže mi neumožnil predniesť konečný návrh, v ktorom som chcel poukázať na mnohé nezrovnalosti vo výpovediach*

svedka, na porušenie práv obhajoby odmietnutím vykonania dokazovania, a na tom základe navrhnúť, aby okresný súd obžalobu odmietol a vrátil vec prokurátorovi, a okresný súd mi v rozpore s ustanoveniami TP mi nedal možnosť predniesť posledné slovo.

... tak ako vo svojom odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/117/2008, zo dňa 8.4.2010 tak aj vo svojom dovolaní proti rozsudku Krajského súdu Nitra sp. zn. 2To/15/2010-579 a rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/117/2008, zo dňa 11.4.2013 som poukázal na porušenie práva na obhajobu, pričom som zhodne uviedol, že na hlavnom pojednávaní dňa 25.2.2010 jednak nebolo dodržané poradie prednesu záverečných rečí, a navyše mi bolo odňaté právo posledného slova. Krajský súd, ako odvolací súd sa k tomu vyjadril tak, že: „Obžalovaný, ako to vyplýva zo zvukového záznamu, mal záverečnú reč aj posledné slovo, pričom zo zvukového záznamu nevyplýva, že by po ňom ešte niekto vypovedal.“...

Zhodne sa vyjadril aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí 5Tdo 33/2014 zo dňa 30.5.2014, pričom na strane 6 uvádza: „Čo sa týka ďalšej námietky v rámci tohto dovolacieho dôvodu, Najvyšší súd zistil, zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 25.2.2010 /čl. 534/, že obvinený mal právo posledného slova, čo vyplýva aj z pripojeného zvukového záznamu. Z uvedeného vyplýva, že v posudzovanej veci k namietaniu porušenia práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c Tr. por. nedošlo.“ K námietke o nedodržaní postupu prednesu záverečných rečí sa ani odvolací, ani dovolací súd nevyjadril. Podľa môjho názoru sa ani odvolací súd, ani Najvyšší súd nevysporiadal dostatočne resp. sa vôbec nevysporiadal s námietkou týkajúcou sa odňatiu práva posledného slova na hlavnom pojednávaní dňa 25.2.2010...

Čo sa týka námietky nedodržania poradia záverečných rečí v zmysle § 274 Tr. por., ktorému sa ani odvolací ani dovolací súd nevyjadril uvádzam, že zo zápisnice HP zo dňa 25.2.2010 vyplýva, že po prednese záverečnej reči obhajkyne JUDr. Weiszovej konajúci súd udelil slovo poškodenému P. K. V zmysle § 274 ods. 2 Tr. por. je určené poradie záverečných rečí, avšak obhajca obžalovaného a obžalovaný hovoria vždy posledný. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že konajúci súd nepostupoval podľa citovaného ustanovenia.».

Sťažovateľ sa domnieva, že „uvedenými postupmi súd v prípravnom konaní, prvostupňový súd, odvolací súd ako aj dovolací súd - mi odňali právo na obhajobu, a právo na spravodlivý súdny proces“.

V ďalšom sťažovateľ namietal, že „konajúci súd sa nevysporiadal s dôkazmi, ktoré boli predložené jednak súdnym znalcom..., mali sa vysporiadať aj s tým, prečo druhú časť mojej výpovede, že som poškodenú nemal v úmysle usmrtiť - neakceptovali. Ten, kto rozhoduje o vierohodnosti výpovede, musí sa vysporiadať s tým, prečo časť výpovede považuje za pravdivú a prečo časť výpovede považuje za nepravdivú...“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezmom:

„1. Základné právo P. V. podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.mája 2014, sp. zn. 5 Tdo 33/2014, rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 11.5.2010, sp. zn. 2To/15/2010-579 a rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 25.2.2010, sp. zn. 1T/117/2008 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.mája 2014, sp. zn. 5 Tdo 33/2014, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 11.5.2010, sp. zn. 2To/15/2010-579 a rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 25.2.2010, sp. zn. 1 T/117/2008 sa zrušuje, a vec sa Okresnému súdu Nitra vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Nitra je povinný uhradiť P. V. trovy konania v zmysle §11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Alternatívne

1. Základné práva P. V. podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.mája 2014, sp. zn. 5 Tdo 33/2014, rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 11.5.2010, sp. zn. 2To/15/2010-579, rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 25.2.2010, sp. zn. 1T/117/2008 a uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 27.1.2009, sp. zn. 1T/117/2008 porušené bolo.

2. *Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.mája 2014, sp. zn. 5 Tdo 33/2014, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 11.5.2010, sp. zn. 2To/15/2010-579, rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 25.2.2010, sp. zn. 1T/117/2008 a uznesenie Okresného súdu Nitra zo dňa 27.1.2009, sp. zn. 1T/117/2008 sa zrušuje, a vec sa Okresnému súdu Nitra vracia na ďalšie konanie.*

3. *Okresný súd Nitra je povinný uhradiť P. V. trovy konania v zmysle §11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru má každý, kto je obvinený z trestného činu, tieto minimálne práva: b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby; c) obhajovať sa osobne alebo pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

1. Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 117/2008 z 27. januára 2009, pretože podľa jeho názoru sa jeho trestná vec nemala prerokúvať pred okresným súdom, ale mala byť vrátená do prípravného konania, a okresný súd mu „*neumožnil predniesť konečný návrh*“.

Napadnutým uznesením okresný súd na verejnom zasadnutí konanom 27. januára 2009 predbežne prerokoval obžalobu a uznesením rozhodol, že podľa § 244 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku vo veci nariadil hlavné pojednávanie na 24. marec 2009

a v zmysle citovaného uznesenia určil jeho termín, rozsah a spôsob dokazovania. Proti uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ bol osobne prítomný na verejnom pojednávaní 27. januára 2009, a teda o napadnutom uznesení sa dozvedel v tento deň. Sťažnosť na ústavnom súde podal 25. augusta 2014, teda v čase, keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť v tejto časti posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

2. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 117/2008 z 25. februára 2010, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň vylúčená v tomto rozsahu právomoc ústavného súdu. Sťažovateľ právo podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu aj využil.

3. Sťažovateľ namieta porušenie základných práv aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 15/2010 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 33/2014 z 30. mája 2014.

Ústavný súd, majúc na zreteli účel práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pristúpil v okolnostiach daného prípadu aj k preskúmaniu uznesenia krajského súdu, a to vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľa

odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. Ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54), ako aj na vlastnú rozhodovaciu činnosť (III. ÚS 81/2012, III. ÚS 114/2010), podľa ktorej v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania ostáva sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu, a to za splnenia obvyklých podmienok (III. ÚS 6/2014).

Ústavný súd preto pristúpil v okolnostiach daného prípadu aj k preskúmaniu rozsudku krajského súdu.

V odôvodnení svojho rozsudku krajský súd uviedol:

„... sťažovateľ v odvolaní namietal, že rozsudok považuje za nespravodlivý, boli porušené jeho práva, pretože na verejné zasadnutie, ktoré sa malo konať dňa 9.12.2008 nebol predvolaný tlmočník, nebolo mu umožnené právo posledného slova, pretože na záver prehovoril poškodený. Obžalovaný sa domáhal vyšetrenia na detektor lži, ktorý by mal potvrdiť jeho pravdivosť najmä v tom, že nemal žiadny nástroj a ani žiadny predmet, ktorým by poškodenú udrel a tiež, že nemal úmysel ju usmrtiť.

Poukázal tiež na to, že súd sa nevysporiadal s tým, z akého dôvodu mu vymeral trest vo výške 18 rokov. V ďalšom poukázal na vykonané dôkazy a na to, že opis skutkového deja sa opiera o jeho priznanie, avšak súd nezohľadnil to, že sa poškodenú pokúsil zachrániť, keď si uvedomil, čo spravil. Svoje konanie ľutuje, opakovane sa ospravedlnil rodine poškodenej s tým, že túto usmrtiť nechcel. Okrem jeho vlastného priznania sa, ani jeden z vypočutých svedkov priebeh skutku nevideli a pokiaľ ide o výpoveď svedka H., tento vo svojich výpovediach si protirečil, pričom rozpory odstránené neboli.

Poukázal tiež na to, že nebolo vyvrátené jeho tvrdenie, že časť zranení u poškodenej mohla byť spôsobená aj jej pádom na motorové vozidlo značky Škoda Octavia...

Žiadal, aby odvolací súd zohľadnil u neho ako poľahčujúce okolnosti uvedené v § 36 písm. j/, písm. k/, písm. l/, písm. n/ Tr. zák. s tým, že u neho nie je žiadna priťažujúca okolnosť, pretože trestného činu sa nedopustil obzvlášť zavrhnutiahodným spôsobom. Bol

toho názoru, že skutková podstata trestného činu vraždy podľa § 145 ods.1 Tr. zák. naplnená nebola ale išlo o zabitie podľa § 147 ods.1 Tr. zák. alebo smrť spôsobenú z nedbanlivosti podľa § 148 ods.1 Tr. zák. Vykonaným dokazovaním motív vraždy preukázaný nebol.

Navrhol, aby súd zrušil napadnutý rozsudok súdu I. stupňa a vec vrátil tomuto súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. ...

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací... v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jej predchádzalo. ...

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že v prípravnom konaní ako aj na hlavnom pojednávaní boli zabezpečené všetky dôkazy, ktoré boli potrebné na rozhodnutie v predmetnej veci (§ 119 Tr. por.).

Súd I. stupňa pri vykonávaní dôkazov postupoval v súlade s ustanoveniami Tretej časti Tretej hlavy Trestného poriadku upravujúcich spôsob vykonávania dokazovania na hlavnom pojednávaní. Neboli zistené žiadne také pochybenia, ktoré by bolo potrebné považovať za podstatné chyby konania alebo by boli porušené také ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie vecí alebo právo na obhajobu.

Námietka obžalovaného, že na verejné zasadnutie, ktoré sa malo konať dňa 9.12.2008 nebol predvolaný tlmočník, je irelevantná, pretože toto verejné zasadnutie vykonané nebolo.

Rovnako nebolo preukázané, že by obžalovanému nebolo udelené právo posledného slova. Obžalovaný, ako to vyplýva zo zvukového záznamu, mal záverečnú reč aj posledné slovo, pričom zo zvukového záznamu nevyplýva, že by po ňom ešte niekto vypovedal. Teda ani táto možnosť mu nebola odňatá.

Ďalšia námietka obžalovaného, ktorým namietal konanie predchádzajúce napadnutému rozsudku, spočívala vtom, že mu nebolo umožnené vypovedať na detektore lži.

Rozhodnutie súdu I. stupňa o zamietnutí tejto žiadosti bolo zákonné a správne, pretože Trestný poriadok SR nepozná dôkaz vyšetrením na detektor lži, čiže v danom prípade by tento dôkaz vôbec nemohol byť použitý, aj keby si ho obžalovaný zabezpečil sám, nebolo by možné naň prihliadnuť.

Vzhľadom na hore uvedené skutočnosti súd I. stupňa na základe zákonného a úplného dokazovania náležite zistil skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie o podanej obžalobe v súlade s ustanovením § 2 ods.10 Tr. por.

Pri hodnotení dôkazov súd postupoval podľa ustanovenia § 2 ods.12 Tr. por. Svoje rozhodnutie aj primerane odôvodnil v súlade s ustanovením § 168 ods.1 Tr. por., keď uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov.

Z odôvodnenia rozsudku tiež vyplýva akými úvahami sa spravoval pri posudzovaní konania obžalovaného v otázke viny, ako sa vysporiadal s obhajobou obžalovaného a akými ustanoveniami sa riadil pri ukladaní trestu. ...

Obrana obžalovaného, že nechcel spôsobiť svojim konaním smrť poškodenej neobstojí, pretože vzhľadom na spôsob útoku na hlavu poškodenej, na ktorú útočil opakovane musel vedieť, že svojim konaním poškodenú usmrtiť a pre prípad, že sa tak stane bol s tým uzrozmenný. ...

Pri právnom posúdení správne zisteného skutkového stavu súd I. stupňa nepochybil, keď konanie obžalovaného P. V. posúdil ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., pretože tento iného úmyselne usmrtil, keď po predchádzajúcom vzájomnom nedorozumení poškodenú fyzicky napadol a to tak, že ju najmenej 4-krát udrel do oblasti hlavy a tváre nezisteným tupo oblým predmetom, pričom jej spôsobil tak závažné poranenia hlavy a mozgu, v dôsledku ktorých zranení zomrela. Bolo preukázané aj to, že následne ju naložil do svojho motorového vozidla a previezol jej telo za obec M. do vinohradníckej oblasti S., kde telo nechal vo vozidle a odišiel domov.

Za tento trestný čin súd I. stupňa uložil obžalovanému s poukazom na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. t. j. že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život a s poukazom na priťažujúcu okolnosť uvedenú v § 37 písm. a/ Tr. zák. t. j., že čin spáchal z obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov nepodmienečne.

Odvolačí súd však dospel k záveru, že súd 1. stupňa opomenul prihliadnúť na poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. n/ Tr. zák., podľa ktorého obžalovaný pri objasňovaní trestnej činnosti napomáhal príslušným orgánom činným v trestnom

konaní, keď uviedol všetky rozhodujúce skutkové okolnosti trestného činu, najmä miesto, čas a spôsob spáchania a označil miesta, kde sa skutok stal.

Pokiaľ ide o priťažujúcu okolnosť, ktorú súd I. stupňa obžalovanému priznal a to, že spáchal trestný čin z obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky (§ 37 písm. a/ Tr. zák.), s týmto sa odvolací súd nestotožnil.

Obzvlášť zavrhnutiahodnou pohnútkou je taká pohnútko, ktorá je v príkrom rozpore s morálkou občianskej spoločnosti a svedčí o morálnej bezcitnosti, zvrhlosti, o bezohľadnom sebecke a o pohrdavom postoji základným ľudským hodnotám.

Je pravdou, že obžalovaný opakovane fyzicky napadol poškodenú až tak, že túto usmrtil. Avšak motívom konania obžalovaného tak, ako to vyplýva zo znaleckého posudku znalca K. Z., bola impulzívna reakcia na konflikt s nebohrou vyplývajúca z toho, že už dlhodobo prežíval partnerské a citové konflikty so svojou manželkou, s ktorou si boli odcudzení a hľadal si nové vzťahy. Verbálny konflikt s poškodenou najpravdepodobnejšie vystupňoval jeho agresívnu reakciu, pričom znalec uviedol, že obžalovaný nemal plánovaný zámer poškodenú usmrtiť. Sám je však egocentrický a aj jeho emocionálne prežívanie je zamerané na seba.

Na základe aj tohto znaleckého posudku, ako aj znaleckého posudku znalcov z odboru psychiatrie, ktorí nezistili u obžalovaného žiadnu duševnú chorobu a ani poruchu, nemožno potom hovoriť, že čin spáchal z obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky.

Vzhľadom k týmto skutočnostiam je nutné konštatovať, že súd I. stupňa sa dôsledne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie pokiaľ ide o výrok o treste a napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona (§ 321 ods. 1 písm. b/, písm. d Tr. por.). V tejto časti odvolanie obžalovaného bolo preto podané dôvodne a preto odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil len v časti výroku o treste a ochrannom opatrení.“

Podstatou sťažnosti sťažovateľa je jeho tvrdenie, že krajský súd a najvyšší súd porušili ním označené práva, pretože „k námietke sa ani odvolací, ani dovolací súd nevyjadril“.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu nemohol vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto nemožno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Po preskúmaní odôvodnení rozhodnutí napadnutých súdov ústavný súd zistil, že krajský súd sa zrozumiteľným a dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa a s jeho tvrdením o porušení práva na prezumpciu nevinu, na spravodlivé súdne konanie pre odňatie práva posledného slova a o nedodržaní poradia prednesu záverečnej reči tlmočníka, a tým aj porušení práva náležite sa obhajovať.

Najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia, ktorým odmietol sťažovateľovo dovolanie, uviedol:

„Okresný súd Nitra dňa 29. mája 2014 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného P. V., ktoré podal prostredníctvom zvolenej obhajkyne JUDr. Juliany Weiszovej, ktorá obvineného obhajovala v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 7. mája 2013 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por. ...

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určila, k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využil iba prokurátor, ktorý vo svojom vyjadrení... uviedol, že v konaní nedošlo k žiadnemu porušeniu práva na obhajobu, tvrdenie obvineného o odňatí práva posledného slova je nepravdivé. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. uviedol, že rozhodnutia okresného súdu i krajského súdu sú založené na dôkazoch, ktoré boli zo strany

súdu prvého stupňa vykonané zákonným spôsobom a v rozsahu potrebnom na meritórne rozhodnutie. Z obsahu jeho podania nie je zrejmé, aké dôkazy mali byť vykonané v rozpore so zákonom. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedol, že argumentácia obvineného je neopodstatnená a účelová. Obhajobou spochybňované vymedzenie skutku uvedeného v enunciiate odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa a následne potvrdené aj rozsudkom súdu odvolacieho obsahuje všetky obligatórne znaky obzvlášť závažného zločinu vraždy, tak ako ich vyžaduje a predpokladá dikcia ustanovenia § 145 ods. 1 Tr. zák. Dovolacie dôvody nie sú naplnené, a preto navrhol dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zámkou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom – advokátom.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Obvinený P. V., ako už bolo vyššie uvedené, v dôvodoch svojho dovolania síce formálne uviedol dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, g/, i/ Tr. por. ale bez toho, aby bližšie konkretizoval, v čom vidí naplnenie uplatnených dovolacích dôvodov. Z obsahu jeho podania sa dá vydedukovať, že naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. videl v tom, že súd na prvé verejné zasadnutie nepredvolal tlmočníka a neumožnil mu právo posledného slova.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru... ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy... nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie tohto ustanovenia je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené podmienky povinnej obhajoby.

Pokiaľ ide o námietky obvineného v rámci tohto dovolacieho dôvodu, s týmito sa náležite vysporiadal už krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia. Najvyšší súd v tejto

súvislosti iba pripomína, že zo zápisnice o verejnom zasadnutí z 9. decembra 2008 (čl. 441-442) síce vyplýva, že na verejnom zasadnutí nebol prítomný tlmočník z jazyka maďarského, avšak žiadne dôkazy sa na tomto zasadnutí nevykonávali a toto bolo pre vopred ospravedlnenú neúčast' obhajkyne obvineného odročené na ďalší termín, kde už bol prítomný aj tlmočník. K žiadnemu porušeniu jeho práv preto nemohlo dôjsť. Závažným porušením nie je ani skutočnosť, že súd mu odmietol vykonať dôkaz na detektore lži. To, čo obvinený nazýva detektor lži, je v skutočnosti prístroj zvaný polygraf, ktorý sníma viaceré fyziologické funkcie a zaznamenáva ich. Žiadny prístroj nemôže merať lož či pravdu a ani polygraf to nedokáže, preto vyšetrovanie na tomto prístroji nie je súčasťou dôkazov, ktoré je možné použiť v rámci trestného konania. Tu treba zdôrazniť, že v každej konkrétnej veci musí sám súd rozhodnúť o tom, akými dôkaznými prostriedkami bude objasňovať určitú okolnosť, ktorá je dôležitá pre náležité zistenie skutkového stavu veci a pre správne rozhodnutie o vine či nevine obvineného. Vyplýva to z ústavného princípu nezávislosti sudcov pri výkone ich funkcie a z ich viazanosti len právnym poriadkom. Podstata uvedeného princípu spočíva v tom, že sudcom nemožno v konkrétnej veci prikazovať, aké dôkazy majú v záujme zistenia skutočného stavu veci vykonať a akým spôsobom majú vykonané dôkazy hodnotiť.

Čo sa týka ďalšej námietky v rámci tohto dovolacieho dôvodu, najvyšší súd zistil zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 25. februára 2010 (čl. 534), že obvinený mal právo posledného slova, čo vyplýva aj z pripojeného zvukového záznamu. Z uvedeného vyplýva že v posudzovanej veci k namietanému porušeniu práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nedošlo.

Obvinený ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Uvedený dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať iba v prípadoch, keď rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané, resp. neboli vykonané zákonným spôsobom, prípadne na dôkazoch, ktoré neboli získané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch získaných nezákonne, musí byť z obsahu spisového materiálu zrejmá. Naplnenie tohto dovolacieho

dôvodu však obvinený vôbec nekonkretizoval, preto sa najvyšší súd nemohol uvedeným dovolacím dôvodom zaoberať.

Napokon obvinený uplatnil dovolací dôvod ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci citovaného dovolacieho dôvodu možno namietat', že skutok zistený súdom bol nesprávne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci sa nejedná o trestný čin alebo ide o trestný čin, ale jeho právna kvalifikácia nezodpovedá tomu, ako bol skutok v tzv. skutkovej vete výroku o vine popísaný. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa. Z dikcie tohto ustanovenia je zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Záver obsiahnutý vo výroku o vine je výsledkom určitého procesu, pričom uvedený proces spadá do právomoci súdu prvého stupňa, ktorý v rámci tohto procesu musí najskôr zákonným spôsobom vykonať dôkazy a následne ich vyhodnotiť podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a výsledkom tejto činnosti je zistenie skutkového stavu veci.

Z obsahu jeho dovolania vyplýva, že všetky svoje dovolacie námietky nasmeroval výlučne do roviny skutkových zistení, keď spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav poukazujúc pritom na rozsah vykonaného dokazovania. V rámci uplatneného dôvodu však nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por., ani preskúmať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por., nakoľko ide o otázky upravené normami procesného práva a nie práva hmotného. Pre dovolací súd je rozhodujúce, ako už bolo vyššie uvedené, skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. Použitú

právnú kvalifikáciu podľa citovaného ustanovenia odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú do popisu skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov uvedeného trestného činu. Podľa § 3 §2 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por.“

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu konštatuje, že nemôže prisvedčiť sťažovateľovi tvrdiacemu, že ide o arbitrárne konanie, pretože najvyšší súd v rozhodnutí uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil a s ktorými sa ústavný súd stotožnil. Podľa judikatúry ústavného súdu sa dostatočnosť a relevantnosť dôvodov musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia, čo rozhodnutie najvyššieho súdu rozhodne splňa, preto ho nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2014